

da kunde det kun være skeet med Thingets Samtykke. Jeg seer altsaa ikke, forsaavidt Noget derved kunde være at rette, at dette kan skee paa anden Maade, end at det ordnes ved Sagens tredie Behandling. Den erede tredie Landstingsmand for flette Landstingskreds har Ordet.

Orholm: Efter den mindre smigrende Modtagelse, som det af mig til denne Paragraph stillede Forslag synes at have mødt, idet mindste hos de Talere, som hidtil have yttret sig desangaaende, skulde jeg vistnok have anseet mig forpligtet til at tage det tilbage, naar jeg ikke havde næret en noget stærk Overbevisning om Retfærdigheden af det Princip, som ligger til Grund for samme. Jeg troer med faa Ord at kunne fremstille den Anskuelse, der har ledet mig til at stille dette Ændringsforslag. Jeg skulde da ansee det for hensigtsmæssigt ved Bedømmelsen deraf ganske at afsee fra de Personer, civile eller militaire, hvorom her kunde være Spørgsmaal, men ene at rette Blikket paa Naturen af den Tjeneste, hvorfor vedkommende Embedsmand skulde have Ret til ved en vis opnaaet Levealder at forlange sig fritagne. Isald det da skulde kunne antages eller bevises, at den militaire Embedsmands Tjeneste i Almindelighed vil være strengere, udfordre stærkere Legemskræfter og Legemsfundhed end den civile Embedsmands, da troer jeg, at deraf vil følge, at der ogsaa burde gøres en Forskjel imellem den Levealder, i hvilken en Officer skulde kunne forlange sin Afstedgørelse fra den active Tjeneste, og den Levealder, som her er gjort til Norm for en lige Berettigelse hos den civile Embedsmand. At den militaire Tjeneste virkelig stiller sig saaledes imod den civile som en almindelig Regel, navnlig den militaire Activtjeneste, som her handles om, troer jeg neppe behøver noget Bevis. Det er nemlig allerede under Sagens forrige Behandling blevet omtalt af flere, hvorledes disse to Tjenester stille sig imod hinanden, og jeg skal derfor blot indfrænke mig til at udpege saadanne enkelte Omstændigheder derved, som synes at være de meest iøinefaldende. Den Militaire vil, saalange han ikke har opnaaet en Stabschefs Post i Armeen, i Infanteriet komme til at være underkastet Marscher, og selv, naar han senere

har opnaaet at blive Stabschef, maa han dog være istand til at holde sig paa Hesten under slet Veirlygt, mange Timer i Træk, og altsaa være udsat for Anstrengelser, som sjelden eller aldrig kunne komme til at falde i den civile Embedsmands Lod. Som jeg under Sagens forrige Behandling tillod mig at nævne, er der ogsaa meget Hensyn at tage til den Omstændighed ved Militærtjenesten, at Officerer ved Garnisonsforandringer ere underkastede hyppige, pludselige og vidtudstrakte Omflytninger, som vistnok maae ansees som en stor Ubehagelighed, navnlig for Mand i en vis Alder og under de Familieforhold, som i Almindelighed have udviklet sig ved denne Alder. Jeg antager, at denne Ubehagelighed er stor og anerkendt for at være stor, idet Grundloven jo selv har opstillet Embedsmands Berettigelse til ikke at indvillige i Forflyttelser, hvilke vel ikke ganske falde sammen med Omflytninger ved Garnisonsforandringer, men dog komme dem saa nær, at jeg troer, at der ogsaa i denne Henseende er en betydelig Forskjel mellem de civile og militaire Embedsmand. Jeg skal altsaa i Korthed resumere det saaledes, at, isald den Tjeneste, som forlanges af en militair Embedsmand, af en Officer, i Almindelighed skulde antages at være ligesaa besværlig for en Mand paa 65 Aar, som den civile Tjeneste kan antages at være for en Mand paa 70 Aar, da er det billigt, at den Militaire med det 65de Aar har samme Rettighed til at unddrage sig fra Tjenesten, som den Anden med det 70de Aar. Naar det er blevet anført, at det skulde ikke være at vente, at en Mand, der havde opnaaet denne Levealder, 65 Aar, skulde finde Banskfelighed ved at erholde sin Afsted, naar han ønskede den, da maa jeg dertil bemærke, at jeg ikke antager det for afgjort, at vedkommende Embedsmand just altid ville kunne vente Imødekommen i saa Henseende, fra høiere Steder. Jeg veed nemlig, at jeg selv i min Tjenestetid har hørt, at mine Foresatte, som vare aldrende Mænd, ikke søgte sig dygtige til at udholde de Strabadser og den Tjeneste, der paahvilede dem, men at de, naar de henvendte sig til Vedkommende om Afsted, i Almindelighed fik det Svar: „De er dog en rask Mand, De kan nok, naar De vil, og at